

Anna Stefan

Filološka fakulteta, Lodž

DOI: 10.4312/SSJLK.55.208-217

O težavah pri sklanjanju v slovenščini (na primeru poljskih govorcev slovenščine)

Pri poučevanju tujega jezika razvijamo sporazumevalne jezikovne zmožnosti (slovnico, besedišče ...) in vse štiri sporazumevalne dejavnosti (govorjenje, poslušanje, branje in pisanje). Študenti hkrati pridobivajo teoretično in praktično znanje na vseh omenjenih področjih. Med njimi ima posebno vlogo sklanjanje, ki lahko vpliva na razumljivost v procesu komunikacije. Napake in težave so sestavni del učenja tujega jezika na vseh stopnjah. Namen prispevka je prikazati nekatere težave, ki jih imajo poljski govorcev slovenščine s sklanjanjem samostalnikov moškega spola. Prvi del prispevka je namenjen kratkemu teoretičnemu opisu kategorije sklona, drugi del pa predstavitvi izbranih težav ali napak, ki jih delajo poljski študenti.

morfologija, sklanjanje, samostalniki moškega spola, slovenščina, poljščina

Teaching foreign languages encompasses various activities in areas like grammar, vocabulary, speaking, listening, reading and writing; in all these areas students gain both theoretical and practical knowledge. Among them, a particular role belongs to declension, which aids understandability in the communication process. Errors and problems are an integral part of learning a foreign language. The purpose of the paper is to show the selected problems that Polish speakers of Slovene have with the proper form of male nouns. The first part of the paper outlines a short theoretical description of the category of case. The second part presents selected problems or mistakes made by Polish students.

morphology, declension, masculine noun, Slovene language, Polish language

1 Uvod

Poučevanje tujega jezika je kompleksna dejavnost, ki vključuje poučevanje besedišča in slovničnih pravil, hkrati pa tudi vedenja, kako pridobljeno jezikovno znanje uporabljati v različnih sporazumevalnih dejavnostih, npr. pri govorjenju in pisanju ali poslušanju in branju. Študenti hkrati pridobivajo teoretično in praktično znanje na vseh omenjenih ravneh. Mednje spada tudi sklanjanje kot del oblikoslovja, ki kaže na razmerje med besedami. V procesu učenja tujega jezika je osrednja komunikacijska funkcija, saj želimo, da bi se govorcev lahko čim prej sporazumevali. Pomembno vlogo pri tem igrajo motivacija, individualne značilnosti učečih se ter kulturološke značilnosti. V skladu s praktično naravnostjo učečim se predstavljamo jezikovni sistem tujega jezika in jih učimo uporabljati pridobljeno znanje v sporazumevalnem procesu, poleg tega pa jih seznanimo z veščinami, ki jim bodo pomagale pri učenju tujega jezika (Frank 2015).

Napake in težave so sestavni del učenja tujega jezika na vseh stopnjah. To so odstopanja od pričakovanega, ustreznega in pravnega ter pomenijo določeno vrsto neuspešnosti v jezikovni produkciji (Pirih Svetina 2003: 18). Gre za oblike in strukture, ki jih v enakem kontekstu in v enakih pogojih govorcev prvega jezika ne bi tvorili. Delanje napak je neločljiv in naraven element pri učenju tujega jezika, kar kažejo različne študije (Arizankovska 2009; Kobos, Pirih Svetina 2009; Tanaš 2008).

Slovenski in poljski jezik, ki spadata v slovansko jezikovno skupino, sta si podobna, vendar je pri poučevanju slovenščine za govorce poljščine¹ moč opaziti ponavljajoče se slovnične napake, ki so zanimive tako z vidika primerjalnega jezikoslovja kot jezikovne didaktike (Będkowska-Kopczyk 2009: 75). Namen prispevka je pokazati nekatere težave, ki jih imajo poljski govorniki slovenščine s sklanjanjem samostalnikov. Prvi del prispevka je namenjen kratkemu teoretičnemu opisu kategorije sklona ter paradigmam sklanjanja. Drugi del pa je predstavitev nekaterih napak poljskih govorcev, ki se učijo slovenščino kot tuji jezik. Vsi navedeni primeri v nadaljevanju izhajajo iz praktičnih izkušenj² pri poučevanju slovenščine v okviru študija slavistike na Filološki fakulteti Univerze v Lodžu. Ker je tema zelo široka in se z njo lahko ukvarjamo na različnih teoretičnih izhodiščih, je v tem prispevku omejena samo na izbrane oblikoslovne težave, ki se nanašajo predvsem na samostalniške (ter pridevniške) besede moškega spola. Primerjava obeh jezikov pokaže, da sta si slovenščina in poljščina glede sklanjanja precej podobni, toda napake so vseeno prisotne in se ponavljajo ne glede na stopnjo znanja jezika.

2 Kategorija sklona

2.1

Kategorija sklona je temeljna oblikoslovna kategorija samostalnikov, zaimkov, pridevnikov in nekaterih vrst števnikov in kaže na odnos do drugih delov v stavku, npr. polj. *czytam książkę, cieszę się książką, okładka książki*, sln. *berem knjigo, veselim se knjige, platnica knjige* (Stefan 2018: 263).

V poljščini in slovenščini skoraj vse samostalniške ter pridevniške besede tvorijo paradigmo različnih oblik, ki se razlikujejo glede na sklon. Seveda obstajajo besede, predvsem tujke (npr. polj. samostalniška *jury*, sln. pridevnik *roza*), ki se sklanjajo z ničtim obrazilom,³ vendar na podlagi konteksta lahko določimo, za kateri sklon gre.

Slovenščina ima šest sklonov (izjemoma v stilni rabi še sedmega): imenovalnik (I) ali nominativ, rodilnik (R) ali genitiv, dajalnik (D) ali dativ, tožilnik (T) ali akuzativ, mestnik (M) ali lokativ, orodnik (O) ali instrumental, izjemoma še zvalnik (Z) ali vokativ (Toporišič 2004: 267). Poleg kategorije sklona slovenski samostalniki izkazujejo še kategorijo spola, in sicer moški (maskulinum), ženski (femininum) in srednji (neutrum), ter števila, in sicer ednino (ed./singular), dvojino (dv./dual) in množino (mn./plural). Poljščina ima sedem sklonov in dve števili, v ednini pozna tri spole (in sicer moškega, ženskega, srednjega), v množini pa t. i. moškoosebnega (polj. *męskoosobowy*) in moškoneosebnega (polj. *męskonieosobowy*) (Nagórko 2010: 229).

2.2

Vsak sklon ima v stavku svojo vlogo. V prispevku bomo predstavili glavne vloge po Toporišiču (1992, 2004: 268–270). V slovenščini in poljščini so vloge sklonov podobne, zato jih lahko posplošimo. *Imenovalnik* izraža med drugimi osebek, povedkovo določilo, prisamostalniški ujemalni prilastek ali desni neujemalni prilastek, npr.:

¹ V nadaljevanju se osredotočamo na poučevanje poljščine v okviru študija slavistike.

² Vsi navedeni primeri so vzeti iz pisne produkcije študentov Univerze v Lodžu v okviru vaj, testov, kolokvijev oz. izpitov. Gre za zelo pogoste napake.

³ V poljščini se te besede ne sklanjajo.

- (1) Marija piše pismo.
Mari pisze list.
- (2) Čudni časi so prišli.
Nadeszły dziwne czasy.
- (3) Hrast je drevo.
Dąb jest drzewem.
- (4) ptica pevka;
ptak śpiewak;
- (5) hotel Turist;
hotel Turist.

Rodilnik v stavku izraža predvsem različne vrste predmeta, in sicer prvi premi, zanikani, delni predmet, ali pa tudi osebek, npr.:

- (6) Kdo se boji Virginije Woolf?
Kto się boi Virgini Woolf?
- (7) Ko zaspal bom, ne kopljite jame.
Kiedy umrę, nie kopcie grobu.
- (8) narezati kruha in slanine;
nakroić chleba i wędliny;
- (9) Marije ni doma.
Marii nie ma w domu.

V primerjavi z drugimi praindoevropskimi sklanjatvenimi sistemi je rodilnik zelo težaven in se še posebej razlikuje od ostalih sklonov, predvsem zaradi večpomenskosti ter številnih vlog, ki jih opravlja v skladijskem sistemu. V poljščini je oblika rodilnika tudi najpogostejše sredstvo za izražanje svojine, npr.:

- (10) dom ojca;
očetova hiša;⁴

Rodilnik je, poleg imenovalnika in tožilnika, imenovan slovnčni sklon, saj ima primarno skladijsko vlogo. Njegova osnovna vloga je samostalniški prilastek in izražanje različnih tipov razmerij, ki so sploh možni med dvema poimenovanjema stvari (Stefan 2018: 265).

Dajalnik v stavku izraža med drugimi edini predmet, nosilca stanja ali poteka pa tudi čustveno zavzetost, npr.:

- (9) Slabo mi je.
Źle się czuję.
- (10) Bodi domovini in jeziku zvest.
Bądź wierny ojczyźnie i językowi.

⁴ V knjižni slovenščini svojino pogosteje izražajo svojilni pridevniki (primer 10). V pogovorni slovenščini je možna oblika z rodilnikom, in sicer *hiša od očeta*.

- (11) Iti nam bo domov.
Trzeba nam do domu.
- (12) So črni lasje mi in črne oči.
Moje oczy i włosy są czarne.⁵
- (13) Da si mi zdrav.
Bądź mi zdrów.

S tožilnikom se izraža predvsem predmet, nosilec stanja, prislovno določilo časa, mere itn., npr.:

- (14) Poklical si me k sebi.
Zawołateś mnie do siebie.
- (15) Ivanko je bilo strah.
Ivanka się bała.⁶
- (16) Cele dneve se uči.
Całe dnie się uczy.

Mestnik in *orodnik* se uporabljata predvsem predložno. Poleg tega, da mestnik označuje okoliščino, pa se uporablja kot logični osebek, npr.:

- (17) Hodi po hribih.
Chodzi po górach.
- (18) Pri sosedovih pa danes ni miru.
U sąsiadów dziś nie ma spokoju.

Orodnik je poleg predložne rabe redko predmeten ali dopolnilen, npr.:

- (19) Ukvarja se s književnostjo.
Zajmuje się literaturą.

2.3

Pregibne besede so sestavljene iz dveh delov, to je osnove in končnice. Osnova, ki je nosilka predmetnega pomena, se s pregibanjem ne spreminja, končnica, nosilka slovničnega pomena, pa se spreminja. Posamezne pregibne besedne vrste se delijo po oblikoslovnih vzorcih ali paradigmah. V obeh jezikih so samostalniške besede razvrščene v sklanjatve glede na spol. Posamezne pregibne besedne vrste se delijo po oblikoslovnih vzorcih ali paradigmah. Samostalniške besede poznajo štiri sklanjatve za vsak spol (Toporišič 2004: 257).

	moška	ženska	srednja
1. sklanjatev	korak -a -u	postava -e -i	jezero -a -u
2. sklanjatev	vojvoda -e -i	perut -i -i	jaz mene -i
3. sklanjatev	a --	mami --	vremja --
4. sklanjatev	Koseski -ega -emu	dežurna -e -i	Krško -ega -emu

⁵ Pripadnost v poljščini izražamo z drugim sklonom, in sicer z roditelnikom.

⁶ V poljščini z imenovalnikom.

1919 v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi

Po pravilih *Slovenskega pravopisa* (SP: §758) v prvo moško sklanjatev spadajo:

a) samostalniki, ki imajo v rodilniku ednine končnice *-a*, *-u*, *-e*, npr.:

(20) korak *-a*, pes psa, grad *-a/-ú*, dan dne/dneva;

krok *-u*; pies psa, dzień dnia;

b) samo množinski samostalniki, ki imajo v imenovalniku končnico *-i*, v rodilniku pa *-ov/-ev*, npr.:

(21) možgani *-ov*, starši *-ev*;

mózg *-u*; rodzice *-ów*;

c) kratični samostalniki, ki se ne končujejo na nenaglašeni *-a*, npr.:

(22) Tam *-a*;

Tam *-a*;

č) tuja lastna imena iz neslovanskih jezikov, ki se v izgovoru končajo na *-ski*, npr.:

(23) Tedeschi *-ja*, McClosky *-ja*, Kreisky *-ja*;

Tedeschi *-ego*; McClosky *'-ego*; Kreisky *'-ego*.

Prva moška sklanjatev ima tudi nekaj posebnosti, med njimi je podaljšanje osnove z *-j*. Samostalniki, katerih osnova se končuje na govorni samoglasnik *-i/-í*, *-u/-ú*, *-a/-à*, *-o/ó*, *-e/é* ali (pogosto) na *-r* v sklonih z neničto končnico, osnovo podaljšujejo z *-j* (Toporišič 2004: 280), npr.:

a) občna imena:

(24) kolar *-ja*, gliser *-ja*, abonma *-ja*, apartma *-ja*, taksí *-ja*, debí *-ja*, intervju *-ja*, iglu *-ja*, rolo *-ja*, metro *-ja*;

kołodziej *-ja*, motorówka *-i*, apartament *-u*, taksí *-*, debiut *-u*, wywiad *-u*, iglo *-*, roleta *-y*, metro *-a*;

b) lastna imena:

(25) Sever *-ja*, Mostar *-ja*, Schiller *-ja*;

Sever *-a*, Mostar *-u*, Schiller *-a*;

(26) Zola *-ja*, Galilei *-ja* [galileja], Curie *-ja* [kurija], Nehru *-ja*, Rousseau *-ja* [rusoja], Crusoe *-ja* [kruzoja];

Zola *-i*, Galileusz *-a*, Curie *-*, Nehru *-* Rousseau *-*, Crusoe *-*.

Tuja občna in tuja lastna imena so lahko zelo težavna, in sicer ne samo za Poljake, temveč tudi za rojene govorce. Pri prevodu v poljščino lahko vidimo razlike v spolu že na nekaterih naslednjih primerih, npr. *gliser* je v poljščini ženskega spola in tudi na splošno velja, da se v poljščini več tujk ne sklanja, npr. *taksí*, *iglo*.

2.4

Čeprav se poljski jezikoslovci trudijo poenotiti sklanjativne vzorce v poljščini, so ti še vedno precej raznoliki in pestri. Poglejmo najbolj popularne vzorce sklanjatev samostalnikov v poljščini (Nagórko 2010: 233–236):

moška sklanjatev dar *-u*, harcerz *-a*, zlepek *-a*

ženska sklanjatev mama *-y*, ciocia *-i*, przyjaźń *-i*

srednja sklanjatev tło *-a*, cielę, cielęcia, wzgórze *-a*

Tako v slovenščini kot tudi v poljščini imajo v roditeljskem ednine nekateri samostalniki moškega spola dve končnici, in sicer *-a* ali *-u*; v poljščini pravilo izbora končnice ni jasno (Jadacka 2013: 21–22). Končnico *-a* imajo predvsem poimenovanja oseb, živali, orodja, mer, mesecev, sadja itn., npr.:

- (27) lekarz *-a*, krokodyl *-a*, garnek *-a*, kilometr *-a*, marzec *-a*, ananas *-a*;
zdravnik *-a*, krokodil *-a*, loniec *-a*, kilometr *-a*, marzec *-a*, ananas *-a*.

Končnica *-u* je značilna za abstraktna, materialna in druga poimenovanja, pa tudi za izposojenke, npr.:

- (28) czar *-u*, bursztyn *-u*, tłum *-u*, parkiet *-u*, tort *-u*;
čar *-a*, jantar *-a*, množica *-e*, parket *-a*, torta *-e*.

V poljskem jeziku lahko opazimo več novih oz. prevzetih besed, ki se ne sklanjajo in so pogosto srednjega spola, npr.:

- (29) curry –, disco –, euro –, graffiti –; party –; tabu –; itn.

Sem spadajo tudi nekatere tujke, ki se končujejo s samoglasnikom. V slovenščini so te besede pogostejše moškega spola in se sklanjajo po prvi moški sklanjatvi, pri čemer pogosto prihaja do podaljšave z *-j*, npr.:

- (30) kari *-ja*; disko *-a*; evro *-a*; grafit *-a*; party ali parti *-ja*; tabu *-ja*.

3 Nekateri težave s slovenskimi skloni

3.1

Pri sklanjatvah v obeh jezikih lahko opazimo t. i. sklonski sinkretizem. To pomeni, da so oblike slovnično enake, prihaja pa do razvidne skladenjske razlike. K primerom sklonskega sinkretizma spadajo iste oblike roditeljskega in tožilniškega samostalnikov moškega spola v ednini, kar je značilno za kategorijo živosti. Podspol živosti je nastal že v praslovanščini in se je nanašal na tožilnik ednine samostalnikov moškega spola, ki so se razdelili na žive in nežive samostalnike. Samostalniki moškega spola s kategorijo živosti imajo ne glede na sklanjatveni vzorec tožilniško končnico *-a*, ki je enaka roditeljski, npr.:

- (31) vidim človeka, psa, duha;
widzę człowieka, psa, ducha.

Neživi samostalniki pa imajo tožilniško končnico enako imenovalniku, npr.:

- (32) vidim zvezek, avto, grad;
widzę zeszyt, samochód, zamek.

V obeh jezikih obstaja nekaj skupin samostalnikov, ki imajo kljub neživosti v tožilniku ednine končnico *-a*. Sem spadajo poimenovanja avtomobilov, kart, bolezni, nagrad itn.

- (33) Ima golfa / mercedesa.
Ma golfa / mercedesa.
(34) Daj asa / kralja.
Daj asa / króla.
(35) Ima tumor / alzheimerja.
Ma guza / Alzheimera.

Kategorija živosti ni natančno opisana v slovenskem jeziku; poleg tega pri realizaciji kategorije živosti obstaja velika razlika med pisnim in govorjenim jezikom in tudi rojeni govorci imajo nemalokrat težave z izbiro končnice (Weiss 2013). Pokazalo se je, da tudi poljski študenti pogosto izbirajo napačno končnico, npr.:

- (36) *Ponoči lahko vidimo Mars / Merkur.⁷
W nocy możemy zobaczyć Marsa / Merkurego.
- (37) *Pije vipavec / teran.
Pije vipavca / terana.
- (38) *Sosedu so odkrili tumor / Alzheimer.
Sąsiadce zdiagnozowali guza / Alzheimera.

Težave z rabo tožilnika in roditelja so nastale zaradi sorodnosti teh sklonov, kar se vidi že pri vprašalnicah za roditelja, in sicer *koga*, *česa*, ter vprašalnicah za tožilnik *koga*, *kaj*. Tožilnik ednine, ki je enak roditelju, imajo predvsem samostalniki s kategorijo živosti, toda v poljščini narašča število moških neživih imen, ki imajo tožilnik enak roditelju. Rodilniška končnica *-a* je zelo pogosta v poljščini v pogovornem jeziku, npr.:

- (39) piše maila, wysyła smsa, kupuje laptopa;
piše mejl, pošilja sms (sporočilo), kupuje tablico.

Verjetno se po podobni analogiji ta roditeljska končnica širi in namesto:

- (40) podaj but, ma tablec;
daj čevelj, ima tablico;
veliko Poljakov reče:
(41) *podaj buta, ma tableta.

Poljski jezikoslovci to tendenco včasih imenujejo »roditeljska moda«, ki se zelo širi pri najnovejšem besedišču. Prvotna oblika tožilnika (enaka imenovalniku) se uporabnikom poljščine ne zdi dovolj izrazita. Verjetno bi radi poudarili, da ne gre za samostalnik v imenovalniku. Študenti prenašajo to tendenco iz poljščine v slovenščino. Poglejmo nekaj primerov:

- (42) *Kupil sem najnovšega appla / najnovejšega applea.⁸
Kupiłem najnowszego Apple'a.
- (43) *Ima huaweja / huaweia.
Ma Huaweia.
- (44) *Tone piše mejla.
Tone pisze mejl.
- (45) *Gre v Špara / Merkatorja.⁹
Idzie do Interspara / Lidla.

V poljščini je tožilnik enak roditelju pri t. i. moškoosebnih samostalnikih tudi v množini, npr.:

- (46) widzę chłopców, nauczycieli.

⁷ Zvezdica pred stavkom oz. povedjo pomeni napačno rabo sklonov.

⁸ Oblike z roditeljem kot v primeru 42 so možne tudi v slovenskem pogovornem jeziku.

⁹ Glagoli premikanja potrebujejo tožilnik, ki bi moral biti v tem primeru enak imenovalniku. V govorjenem jeziku lahko slišimo tudi to obliko, kar povzroča težave tujim govorcem.

Slovenščina pa ima tudi v množini obliko tožilnika, in sicer:

(47) vidim fante, učitelje.

To je zelo pogosta napaka, ki se v različnih variantah pojavlja pri poljskih študentih, npr.:

(48) *Imam slovenskih prijateljev.

Mam słoweńskich przyjaciół.

(49) *Na potovanjih spoznavam novih ljudi / novih ljudeh.

W podróży poznaję nowych ludzi.

(50) *Slovenci navijajo za svojih odbojkarjev / svojih odbojkarov?

Słoweńcy kibicują swoim siatkarzom.

Poleg nepravilne končnice tožilnika so prisotne tudi druge napake, kot npr. umanjkanje preme-
ne glasov ali pa so študenti uporabili čisto drugi sklon.

3.2

Posebno skupino samostalnikov tvorijo nekatere prevzete samostalniške besede v slovenščini (Stefan 2019). Kot primer pogledimo samostalnike, katerih osnova se končuje na samoglasnik. Vse te besede se sklanjajo po prvi moški sklanjatvi s podaljšavo osnove z *-j*. Besede so z različnih področij, med drugimi s področja kulinarike, novih tehnologij, povezanih zlasti z računalništvom in elektroniko, umetnosti, športnih dejavnosti in podobno, npr.

(51) curry / kari -ja, PC / pisi -ja, reggae/regi -ja, vegi -ja;

curry -, PC -, reggae -, wegetarianin -a.

Do podaljšanja osnove z *-j* pride tudi pri samostalnikih moškega spola, ki se končujejo z *-r*, npr. pri poimenovanjih poklicev oz. vršilcev dejanja, pa tudi poimenovanjih naprav, strojev in drugih predmetov ter slogovno zaznamovanih besedah (pozitivno ali negativno). Takega podaljšanja poljščina ne pozna, ampak so zanjo značilne različne premene glasov, npr.:

(52) blogger -ja, sommelier/somelje -ja, frajer -ja, toner -ja;

blogger -a, sommelier -a, frajer -a, toner -a / -u.

Pri številnih prevzetih besedah lahko nastanejo dvomi in dileme npr. zaradi dvojnega zapisa ali izgovarjave, kar potem bistveno vpliva na sklanjatveni vzorec. Poljski študenti imajo različne težave s sklonskimi oblikami. Pogledimo nekaj primerov:

(53) *Nekateri ljudje imajo grozne tate.

Niektórzy ludzie mają brzydkie tatuaże.

(54) *Ne maram tiramisa / tiramisu.

Nie lubię tiramisu.

(55) *Naročili so torto z maskarponom / mascarpone / maskarponetom.

Zamówiliśmy tort z (serkiem) mascarpone.

(56) *Najraje počiva v jacuzzi / jaccuzi.

Najchętniej odpoczywa w jaccuzi.

(57) *Ne pije smoothie / smuta.

Nie lubi pić smoothie.

3.3

Naslednja težava je sklanjanje *domačih in tujih lastnih imen* v slovenščini. Kot je bilo že rečeno, samostalniki, katerih osnova se končuje na govornjeni samoglasnik *-i/-í, -u/-ú, -a/-à, -o/ó, -e/-é* ali (pogosto) na *-r*, v sklonih z neničto končnico osnovo podaljšujejo z *-j*. V tej skupini najdemo tako domača kot tuja lastna imena, in sicer:

- (58) Kette -ja, Nehru -ja, Epir -ja, Singapur -ja;
Kette -ego, Nehru -, Epir -a, Singapur -ru.

Pri domačih imenih na *-e* osnovo podaljšujemo s *-t*:

- (59) Tone -eta, France -eta;
Tone -ego, Franc -a.

Študenti so sicer seznanjeni s pravili,¹⁰ vendar pri tvorjenju prihaja do napak. Nastajajo precej različni primeri, npr.:

- (60) *Poznam Vojko / Vojkota.
Znam Vojka.
- (61) *Pozdravil je Smoleja¹¹ / Jura.
Pozdrowił Smola / Jura.
- (62) *Rada imam Gregora / Severa / Pahora.
Kocham Gregora / Severa / Pahora.
- (63) *Išče Vika / Fabiana¹².
Szuka Vika / Fabianiego.
- (64) Ali si že kdaj bil v Peru / Mostaru¹³ / Tivolih?
Czy byłeś już kiedyś w Peru / Mostarze / Tivoli?
- (65) Svetovno prvenstvo bo v Čilah / Čileju.
Mistrzostwa świata będą w Chile.
- (66) Ne pozna Videma / Kopera / Mariborja.
Nie zna Vidma / Kopra / Mariboru.

Slovenske in poljske sklanjatvene paradigme so si sicer precej podobne, vendar študentom vseeno povzročajo težave, predvsem pri tvorjenju. Študenti sami potrjujejo, da imajo največ težav prav pri pravilni rabi roditelja.

4 Zaključek

Napaka se kaže kot odklon od jezikovne norme in je kazalec trenutne nezmožnosti pravilne uporabe tujega jezika (Pirih Svetina 2003). Ampak v procesu učenja tujega jezika so jezikovne napake sestaven in neizogiben pojav. Neizogibna narava jezikovnih napak ne pomeni, da jih je treba dopuščati in da je mogoče pričakovati spontano izločanje. Mogoče in nujno je uporabiti takšne

¹⁰ Pogosta praksa je, da samostalnikom pripisujemo roditelj, ker njihova oblika določa paradigmo.

¹¹ Gre za priimek Smole, obstaja pa tudi priimek Smolej in takrat je ta oblika pravilna.

¹² V tem primeru je mišljeno ime Fabiani in ne Fabian.

¹³ Tukaj je mogoč vpliv srbsčine/hrvaščine.

ukrepe, s katerimi preprečujemo pretirano pojavljanje jezikovnih napak. Mednje spadajo upoštevanje različnih konkretnih nalog in pogojev učnega procesa ter oblikovanje praktičnih navad in večšin pri učenju tujega jezika.

Kratka primerjava slovenskega in poljskega jezika je pokazala, da sta si slovenščina in poljščina glede sklanjanja precej podobni, toda napake so vseeno prisotne in se ponavljajo ne glede na stopnjo znanja jezika. Pri sorodnih jezikih, kot sta slovenščina in poljščina, moramo študentom pokazati čim več skupnih točk, da bi lahko na tej podlagi gradili svoj individualni sistem učenja tujega jezika. Vendar se morajo študenti zavedati številnih razlik, ki so prisotne in nujne ter delajo posamezni jezik svojevrsten, drugačen od drugih. V slovenščini obstaja veliko izjem pri samostalniških sklanjatvah, veliko jih je že samo pri samostalnikih moškega spola. Vse to otežuje učenje jezika in od študentov zahteva posebno pozornost.

Literatura

- ARIZANKOVSKA, Lidija, 2009: Slovenščina kot tuji jezik – težave, s katerimi se srečujejo govorniki makedonščine. Marko Stabej (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 27–32. <https://centerslo.si/wp-content/uploads/2015/10/28-Arizanovska.pdf>
- BĘDKOWSKA-KOPCZYK, Agnieszka, 2009: Poučevanje slovenskega jezika za Poljake v kognitivnem pristopu: (izbrani vidiki). *Slavia Centralis 2/2*. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti. 75–88. <https://kuscholarworks.ku.edu/bitstream/handle/1808/7304/SC.2009.2.75-88.pdf;sequence=1>
- FRANK, Meta, 2015: Poučevanje ruščine kot tujega jezika v slovenskem prostoru. *Vestnik za tuje jezike 7/1*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 229–253. <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-KI1KP622/b32f362b-b9f6-44f9-8c8a-6a3dd7a05b06/PDF>
- JADACKA, Hanna, 2013: *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- KOBOS, Zuzanna, PIRIH SVETINA, Nataša, 2009: Učenje in poučevanje slovenščine kot neprvega jezika v Sloveniji. Marko Stabej (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 203–209. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2015/10/28-Kobos_Pirih.pdf
- NAGÓRKÓ, Alicja, 2010: *Podręczna gramatyka języka polskiego*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- PIRIH SVETINA, Nataša, 2003: Napaka v ogledalu procesa učenja tujega jezika. *Jezik in slovstvo 48/2*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 17–26.
- Slovenski pravopis*. https://fran.si/134/slovenski-pravopis/datoteke/Pravopis_Pravila.pdf (dostop 28. 3. 2019)
- STEFAN, Anna, 2018: Raba roditelja in tožilnika v poljščini in slovenščini. *Die Welt der Slaven Sammelbande 64*. 263–271.
- STEFAN, Anna, 2019: Sklanjanje novejšega besedja v slovenščini (v tisku).
- TANAŚ, Danuta, 2008: O profilaktyce i korekcje błędów językowych. *Roczniki Humanistyczne LVI/7*. Lublin Towarzystwo Naukowe KUL. 121–129.
- TOPORIŠIĆ, Jože, 2004: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja.
- WIESS, Peter, 2013: Kategorija živosti v govorih spodnje Zadrebčke doline. *Jezikoslovni zapiski 19/2*. Ljubljana: ZRC SAZU. 193–206.